

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Затверджую

в.о. ректора _____ О.В. Поркуян
" _____ " _____ 2016 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

щодо проведення фахового вступного випробування для осіб,
які вступають на навчання за освітньо-професійною програмою
МАГІСТРА зі специфічних категорій
спеціальність **8.18010014 "Управління фінансово-економічною безпекою"**
на основі раніш здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр,
спеціаліст чи магістр за всіма напрямками підготовки

Пояснювальна записка складається з:

- Програми фахових вступних випробувань;
- Вимог до рівня підготовки вступників;
- Переліку рекомендованої літератури;
- Критеріїв оцінювання;
- Порядку проведення фахового випробування.

Севєродонецьк, 2016

1. Програма фахового вступного випробування

Програма вступного фахового випробування розроблена з урахуванням вимог чинних програм для вищих навчальних закладів IV рівня акредитації.

Необхідний обсяг знань вступника, що має освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра зі спеціальності "Управління фінансово-економічною безпекою" забезпечують наступні нормативні дисципліни, передбачені навчальним планом.

Економічна теорія

Становлення і основні етапи розвитку економічної теорії як науки. Економічні закони, принципи і категорії. Методи пізнання економічних процесів і явищ. Економічна система суспільства, її сутність, типи та основні структурні елементи. Власність як економічна категорія. Виробництво як визначальний фактор потреб суспільства та їх розвитку. Теорія товару і грошей. Теоретичні основи ринкової економіки та її основні елементи. Підприємство та підприємництво в ринковій економіці. Капітал підприємства, його кругообіг та обіг. Держава та її економічні функції. Економічні аспекти глобальних проблем.

Економіка підприємства

Ринкове господарство і принципи його функціонування. Підприємство як об'єкт вивчення, організаційно-правові форми підприємства. Підприємство як суб'єкт ринкового господарства. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства: ресурсний потенціал, матеріальні ресурси, трудові ресурси, майнові ресурси (активи) та капітал підприємства. Оподаткування підприємства. Витрати на виробництво продукції, робіт, послуг. Ціноутворення. Результати господарської діяльності. Баланс підприємства.

Фінанси підприємства

Поняття фінансової діяльності підприємства. Основні напрями фінансовій діяльності підприємства. Суть державного регулювання фінансової діяльності підприємства. Способи організації фінансової діяльності підприємства. Фінансова діяльність і вміст фінансової роботи підприємств. Організація фінансів підприємств: сутність, форми, принципи і методи. Податки: поняття і функції. Податкова система, поняття податкової системи. Податкова система України. Податкове зобов'язання, його плата. Поняття і склад активів підприємства. Характеристика необігових і обігові активів, їх роль у забезпеченні торгівельно-виробничих процесів на підприємстві.

Основи менеджменту

Сутність, роль та методологічні основи менеджменту. Історія розвитку та сучасні моделі менеджменту. Закони, закономірності та принципи менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності:

планування, організація, мотивація, контроль. Інформація і комунікації в менеджменті. Сутність та класифікація методів менеджменту. Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення. Керівництво та лідерство. Ефективність менеджменту.

Управління персоналом

Роль та значення управління персоналом як науки. Особливості та роль персоналу в досягненні конкурентоспроможності сучасних організацій. Кадрова політика і стратегія управління персоналом організації. Мета та завдання планування роботи персоналом на підприємстві. Структура інформації про персонал. Організація набору та відбору персоналу. Організація діяльності та функції служб персоналу. Формування колективу організації. Згуртованість та соціальний розвиток колективу. Оцінювання та ефективність управління персоналом.

Основи економічної безпеки

Поняття економічної безпеки. Загрози економічній безпеці підприємства. Рівні економічної безпеки. Оцінка економічної безпеки підприємства. Інтереси та конфлікт інтересів. Служба економічної безпеки. Забезпечення економічної безпеки підприємства. Інформаційна безпека. Система економічної безпеки підприємства. Управління фінансово-економічною безпекою на підприємстві. Механізм управління фінансово-економічною безпекою. Рейдерство. Бізнес-розвідка.

2. Вимоги до рівня підготовки вступників

Учасник іспиту повинен:

ЗНАТИ:

– методику прогнозування розвитку соціально-економічних процесів на рівні окремих об'єктів управління (країни, галузі, району, підприємств, організацій);

– механізми формування і реалізації цільових, регіональних, галузевих програм;

– методи аналізу та обґрунтування розвитку економічних і соціальних процесів розвитку регіону, галузі, підприємств, організацій;

– методику розробки індикативних планів країни, регіону, галузі;

– механізм формування бізнес-планів підприємства;

– механізми організаційно-економічного регулювання і підтримки розвитку підприємницької діяльності;

– підходи до вироблення критеріїв оцінки впливу управлінських рішень на розвиток об'єкту управління та механізми забезпечення раціонального поєднання економічної і соціальної ефективності розвитку об'єкту управління;

– механізми координації і стимулювання інноваційної і інвестиційної діяльності;

- підходи до визначення пріоритетів економічного розвитку держави, регіонів, галузей, підприємств, організацій;
- механізми ефективної організації управління державним і комунальним майном;
- методику рівнів монополізації національного, регіонального та локального товарних ринків і механізми реалізації антимонопольної політики; механізми забезпечення соціального захисту населення;
- основні засади регіональної, промислової, аграрної, зовнішньоекономічної, цінової та соціальної політики держави та механізми її реалізації.

ВМІТИ:

- володіти методами обґрунтування елементів прогнозів соціально-економічного розвитку країни, регіону, галузі, підприємства, організації;
- виробляти і обґрунтовувати пропозиції щодо удосконалення механізмів організації управління соціально-економічними процесами, певними сферами, галузями, регіонами, підприємствами, організаціями;
- організовувати розробку і реалізацію заходів по удосконаленню організаційно-економічного регулювання розвитку окремих сфер, галузей, територій, підприємств, організацій;
- аналізувати економічні і соціальні процеси, соціально-економічний розвиток регіонів, ефективність функціонування галузей і сфер економіки, підприємств, організацій;
- володіти методиками розробки програм економічного і соціального розвитку країни, регіонів, галузей, підприємств, організацій;
- розробляти матеріальні, трудові, фінансові баланси; здійснювати розрахунки показників економічного і соціального розвитку регіону, макроекономічних показників, функціонування галузей; інфраструктури регіону;
- визначати пріоритети економічного розвитку підприємств, організацій, галузі, регіону, країни; формувати бізнес-плани розвитку галузі регіону.

3. Перелік рекомендованої літератури

І. Економічна теорія

1. Андреев Б. Ф. Системный курс экономической теории: микроэкономика, макроэкономика. — Л.: Лениздат, 1998. — 574 с.
2. Борисов Е. Ф. Экономическая теория: вопросы — ответы. — М.: Инфра-М, 2000. — 196 с.
3. Бутук А. И. Экономическая теория. — К.: Вікар, 2000. — 301 с.
4. Гальчинський А. С, Єщенко П. С, Палкін Ю. І. Основи економічних знань: Навч. посіб. — К.: Вища шк., 1999. — 403 с.
5. Економічна теорія: Політекономія: Підруч. / За ред. В. Д. Базилевича. — К.: Знання-Прес, 2008. — 719 с.
6. Иохин В. Я. Экономическая теория: Учебник. — М.: Юристь, 2000. — 861 с.
7. Костюк В.С. Економічна теорія: навч. посіб. для ВНЗ / В.С. Костюк, А.М. Андриющенко, І.П. Борейко. — К.: Центр уч. Літератури, 2009. — 282 с.
8. Макконнелл К Р., Брю С. Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика. — М.: Республика, 1996. — 785 с.
9. Нестеренко О. П. Історія економічних вчень: Курс лекцій: 3-тє вид., стереотип. — К.: МАУП, 2002. — 128 с.
10. Общая экономическая теория / Под ред. А. И. Чубрынина. — СПб.: Питер, 2000. — 288 с.
11. Самуэльсон П Экономика: В 2 т.: Пер. с англ. — М.: Алгон, 1994. — Т. 1. — 333 с.
12. Шамхалов Ф. И. Государство и экономика: основы взаимодействия: Учебник. — М., 2000. — 382 с.

ІІ. Економіка підприємства

1. Закон України Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-ІV
2. Закон України "Про господарські товариства" від 19 вересня 1991 р. // ВВР України. — 1991. — № 49. — С. 682.
3. Бусигина А. Предпринимательство. Основной курс: Учебник. — М.: ИНФРА-М, 1997. — 608 с.
4. Герасимчук В. Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання: Навч. посіб. — К: Вид-во КНЕУ, 2000. — 360 с.
5. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. С.Ф. Покропивного. — К.: КНТЕУ, 2000. — 528 с.
6. Економіка підприємства: підручник / за ред. А.В. Шегди. — К.: Знання, 2006. — 615 с.
7. Економіка підприємства: підручник / І.О. Чаюн, Г.М. Богославець, Л.Л. Стасюк та ін.; за заг. Ред. Н.М. Ушакової. — К.: КНТЕУ, 2005. — 569 с.
8. Кейлер В. Экономика предприятия: Курс лекций. — М.: ИНФРА-М, 1999. — 132 с.
9. Киперман Г. Экономика предприятия: Словарь. — М.: Юристь, 2000. —

272 с.

10. Коласс Б. Управление финансовой деятельностью предприятия. Проблемы, концепции и методы: Учеб. пособие: Пер. с фр. / Под ред. проф. Я. В. Соколова. — М.: Финансы, ЮНИТИ, 1997

11. Экономика предприятия: Тесты, задачи, ситуации: Учеб. пособие для вузов / Под ред. В. А. Швандара. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. — 254 с.

III. Фінанси підприємства

1. Балабанов И. Т. Основы финансового менеджмента. Как управлять капиталом? — М. : Финансы и статистика, 1995. — С. 229—304.

2. Василик О. Д. Податкова система України : Навчальний посібник. — К.: ВАТ "Поліграфкнига", 2004. — 478 с.

3. Рогатенюк Е. В., Пожарицька І. М. Фінанси підприємств : Навчальний посібник. — Сімферополь : "Кримська академія природоохоронного та курортного будівництва", 2002. — С. 18—21.

4. Финансы предприятий : Учеб. пособие/ А. Д. Шеремет, Р. С. Сайфулин. — М. : ИНФРА-М, 1999. — 343 с.

5. Фінанси підприємств : Підручник / Керівник авт. кол. наук, ред. проф. А. М. Поддєрьогін. — 4-те вид., перероб. та доп. — К. : КНЕУ, 2002. — С. 15—18.

IV. Основи менеджменту

1. Кузьмін О.Є. Основи менеджменту: підручник. К.: Академвидав, 2007. — 464 с.

2. Кузьмін О.Є. Теоретичні та прикладні засади менеджменту: навч. посіб. — Л.: "Львів. політехніка", 2007. — 384 с.

3. Менеджмент: теорія і практика: навч. посіб. / А.А. Мазаракі, Г.Є Мошек, Л.А. Гомба та ін. — К.: Атіка, 2007. — 564 с.

4. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента: Пер.с англ. - М.: Дело, 1992.

5. Туленков Н. В. Введение в теорию и практику менеджмента: Учеб. пособие- - К.: МАУП, 1998.

6. Шегда А В. Основы менеджмента: Учеб. пособие. — К.: Т-во "Знання", 1998.

V. Управління персоналом

1. Балабанова Л.В. Управління персоналом: навч. посіб. / Л.В. Балабанова, О.В. Сардак.- К.: ВД "Професіонал", 2006

2. Жуковська В.М. Управління персоналом. Практикум: навч. посіб. — К.: КНТЕУ, 2008. — 293 с.

3. Менеджмент персоналу: навч. посіб. / В.М. Данюк, В.М. Петюх, С.О. Цимбалюк та ін; за заг. ред. В.М. Данюка, В.М. Петюха. — К.: КНЕУ, 2004. — 398 с.

4. Питер Э. Лэнд Менеджмент - искусство управлять: Пер. С англ. - М : ИНФРА-М, 1995.

5. Психологические аспекты подбора и проверки персонала. Библиотека журнала "Управление персоналом"/Составитель сборника Н.А. Литвинцева. - М., 1997.
6. Савельева В.С. Управління персоналом: навч. посіб. - К.: ВД "Професіонал", 2005. – 336 с.
7. Хміль Ф.І. Управління персоналом: підручник. – К.: Академвидав, 2006. – 606 с.

VI. Основи економічної безпеки

1. Гапоненко В. Ф. Экономическая безопасность предприятий. Подходы и принципы / Гапоненко В. Ф., Беспалько А. Л., Власков А. С. — М.: Издательство "Ось-89", 2007. — 208 с.
2. Гнилицкая Л. В. Теоретико-методологические и прикладные основы обеспечения экономической безопасности субъекта хозяйственной деятельности : [монография] / Гнилицкая Л.В., Захаров А.И., Прыгунов П.Я. — К.: Дорадо-Друк, 2011 – 290 с.
3. Грунин О. А. Экономическая безопасность организации / О. А. Грунин, С. О. Грунин. — СПб.: Питер, 2002. — 160 с.
4. Забродский В. Теоретические основы оценки экономической безопасности отрасли и фирмы / В. Забродский, Н. Капустин // Бизнес-информ. — 1999. — № 15-16. — С. 35-37.
5. Иванов А. В. Экономическая безопасность предприятия / А. В. Иванов, В. В. Шлыков. — М.: Вентаж-центр, 1995. — 265 с.
6. Ковалев Д. Экономическая безопасность предприятия / Д. Ковалев, Т. Сухорукова // Экономика Украины. — 1998. — № 10. — С. 48-51.
7. Козаченко А. В. Экономическая безопасность предприятия: сущность, механизм обеспечения : [монография] / Козаченко А. В., Пономарёв В. П., Ляшенко А. Н. — К.: Лібра, 2003. — 280 с.
8. Механизмы управления экономической безопасностью / [Лысенко Ю. Г., Мищенко С. Г., Руденский Р. А. и др.]; [под ред. Ю. Г. Лысенко]. — Донецк : Изд-во ДонНУ, 2002. — 178 с.
9. Основы экономической безопасности. (Государство, регион, предприятие, личность) / [под. ред. Е. А. Олейникова]. — М., 1997. — 288 с.
10. Судоплатов А. П. Безопасность предпринимательской деятельности / А. П. Судоплатов, С. В. Лекарев. — М.: ОЛМА-ПРЕСС, 2001. — 200 с.
11. Шлыков В. В. Комплексное обеспечение экономической безопасности предприятия / В. В. Шлыков. — СПб.: Алетейя, 1999. — 138 с.
12. Ярочкин В. И. Система безопасности фирмы / В. И. Ярочкин. — М.: Ось-89, 1997. – 352 с.

4. Критерії оцінювання

Оцінювання рівня підготовки, тобто знань і умінь вступника, відбувається на підставі наступних критеріїв:

1. Правильність відповіді;
2. Ступінь усвідомлення програмного матеріалу;
3. Вміння користуватись засвоєним матеріалом.

Результати фахового вступного випробування оцінюються у відсотках (max 100 %) з урахування вищезазначених критеріїв за наступною шкалою:

Рівень підготовки	Вимоги рівня підготовки згідно критеріям оцінювання	Відповідність умінь та знань вступника рівню підготовки	%	Бал за 12-ти бальною системою
1	2	3	4	5
високий	Вступник глибоко і в повному обсязі володіє програмним матеріалом, грамотно, вичерпано та логічно викладає його в усній або письмовій формі. При цьому знає рекомендовану літературу, виявляє творчий підхід і правильно обґрунтовує прийняті рішення, добре володіє різносторонніми уміньми та навичками при виконанні практичних задач		85	12-10
середній	Вступник знає програмний матеріал, грамотно і за суттю викладає його в усній або письмовій формі, припускаючи незначні неточності в доказах, трактовці понять та категорій. При цьому володіє необхідними уміньми та навичками при виконанні практичних задач		70	9-7
достатній	Вступник знає тільки основний програмний матеріал, припускає неточності, недостатньо чіткі формулювання, непослідовність у викладанні відповідей в усній або письмовій формі. При цьому нетривке володіння уміньми та навичками при виконанні практичних занять		45	6-4
низький	Вступник не знає значної частини програмного матеріалу. При цьому припускає принципові помилки в доказах, трактовці понять та категорій, виявляє низьку культуру оформлення знань, не володіє основними уміньми та навичками при виконанні практичних задач. Вступник відмовляється від відповіді на контрольні запитання		30	3-1
дуже низький	Знання та уміньня з програмного матеріалу практично відсутні		20	0

Низький та дуже низький рівень підготовки є недостатніми для участі у рейтинговому конкурсі на зарахування.

5. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі тестування. Для проведення тестування формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до тестування ухвалюється рішенням фахової атестаційної комісії, про що складається відповідний протокол, який передається до приймальної комісії.

Для проведення тестування фаховою атестаційною комісією попередньо готуються переліки питань відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється засобами наочної інформації на Web-сайті СНУ ім. В.Даля (<http://www.snu.edu.ua>) та інформаційних стендах економіки і управління.

Фахове вступне випробування проводиться у строки передбачені Умовами прийому до СНУ ім. В.Даля.

На тестування вступник з'являється з паспортом. Вступник одержує "Лист тестового завдання", який містить 20 питань з варіантами відповіді, за дисциплінами, зазначеними у програмі фахових випробувань, і відповідає на них впродовж 30 хвилин. Користуватися при підготовці друкованими або електронними інформаційними засобами забороняється.

Результати тестування оцінюються за 12-бальною шкалою за правилами вказаними в розділі "Критерії оцінювання" даної пояснювальної записки і відмічаються у "Листу тестового завдання". Рівень знань вступника за результатами тестування заноситься також до відомості і підтверджується підписами трьох членів комісії. Відомість оформляється одночасно з "Листом тестового завдання" вступника і передається до приймальної комісії.

Заяву про апеляцію вступник може подати в день оголошення результатів до 17.00 години.

Завідувач кафедри менеджменту
та економічної безпеки _____

проф. Козаченко Г. В..

Голова фахової атестаційної
комісії _____

доц. Галгаш Р.А.